

หลักสูตรผู้ดำเนินการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง ๑๓๐ ชั่วโมง

๑. ชื่อหลักสูตร

(ภาษาไทย)	ผู้ดำเนินการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง	๑๓๐	ชั่วโมง
(ภาษาอังกฤษ)	Health Care Manager for Older or Dependent Persons	130	hours

๒. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานที่เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง
๒. มีคุณธรรมจริยธรรม และเจตคติที่ดี ในการดำเนินงานการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง
๓. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง
๔. มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารดำเนินงานและการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับกิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง

๓. โครงสร้างหลักสูตร(ตามเอกสารแนบท้ายหลักสูตร)

๔. คำอธิบายหลักสูตร

ศึกษาความรู้ทั่วไปเรื่องการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง การส่งเสริมสุขภาพ ปัญหาสุขภาพที่พบบ่อย และกลุ่มอาการในผู้สูงอายุ การประเมินภาวะวิกฤต การช่วยชีวิต การปฐมพยาบาล การศึกษาสุขภาพองค์รวม และการบริการเพื่อสุขภาพที่จัดให้บริการ การบริหารจัดการ การดำเนินงานของสถานประกอบการให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ตามหลักกฎหมายและจรรยาบรรณ รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการพัฒนาและส่งเสริมให้ธุรกิจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง

๕. เนื้อหาของหลักสูตร (ตามเอกสารแนบท้ายหลักสูตร)

๖. การจัดเวลาและตารางสอน

ให้เป็นไปตามหน่วยงานที่ขอรับรองหลักสูตรกำหนดและเป็นการจัดการเรียนการสอนต่อเนื่อง

๗. สถาบันที่ขอรับรอง ระดับอุดมศึกษา

๘. จำนวนชั่วโมงที่เรียนตลอดหลักสูตร ๑๓๐ ชั่วโมง

๙. คุณสมบัติผู้เรียน ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน ดังนี้

๑. เป็นผู้มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี
๒. จบการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือ
๓. เป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติงานในลักษณะเป็นผู้ดำเนินการในกิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงกำหนดให้กิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงเป็นกิจการอื่นในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผลใช้บังคับ และได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ดำเนินการภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ โดยมีหนังสือรับรองประสบการณ์การปฏิบัติงานจากผู้ประกอบกิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงซึ่งประกอบกิจการอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงกำหนดให้กิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงเป็นกิจการอื่นในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผลใช้บังคับ และได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ
๔. เป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๑

๑๐. คุณสมบัติวิทยากรผู้สอน (ตามเอกสารที่แนบท้ายหลักสูตร)

๑๑. เกณฑ์การประเมินผล

๑. จะต้องมีเวลาเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียน

๒. เกณฑ์การตัดสินต้องผ่านการทดสอบภาคทฤษฎีด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ และภาคปฏิบัติด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๑๒. วิธีการประเมินผล

ผ่านการทดสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

๑๓. เอกสารประกอบการเรียนการสอน

โครงสร้างหลักสูตรผู้ดำเนินการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ๑๓๐ ชั่วโมง

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวน (ชั่วโมง)	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมง)	ผู้สอน
๑. ความรู้ทั่วไปของผู้สูงอายุ	๑.๑ สถานการณ์ผู้สูงอายุ - นโยบายการดูแลและส่งเสริมผู้สูงอายุ - การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร - สถานะสุขภาพของผู้สูงอายุ - สถานภาพทางเศรษฐกิจ - ความต้องการในการดูแล	๗	๑	๐	บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข/พม./นักประชากรศาสตร์หรือผู้เกี่ยวข้องที่มีประสบการณ์ระดับปริญญาตรีขึ้นไป
	๑.๒ การเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ - ร่างกาย - จิตใจ - สังคมเศรษฐกิจ		๒	๐	บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข
	๑.๓ สิทธิและสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ - กฎหมายที่เกี่ยวข้อง - สวัสดิการรักษายาบาล - การลดหย่อนค่าโดยสาร - เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ - เบี้ยยังชีพผู้พิการ		๑	๐	นิติกร/พม.พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพรบ.สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙
	๑.๔ เจตคติต่อผู้สูงอายุ		๑	๐	บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข
	๑.๕ การอยู่ร่วมกันและความเข้าใจซึ่งกันและกัน - การสื่อสารที่เหมาะสม - ทักษะการฟัง		๒	๐	บุคลากรทางการแพทย์ และการสาธารณสุข
		๗	๗	๐	
๒. การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ	๒.๑ อาหารและโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุและผู้สูงอายุเฉพาะโรค	๑๘	๓	๒	นักกำหนดอาหาร/นักโภชนาการ/นักโภชนาการ/นักโภชนาการ
	๒.๒ การออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ		๒	๓	นักกายภาพบำบัด/วิทยาศาสตร์การกีฬา/บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวน (ชั่วโมง)	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมง)	ผู้สอน
	๒.๓ การส่งเสริมสุขภาพจิตผู้สูงอายุ		๑	๐	บุคลากรทางการแพทย์ และการสาธารณสุข
	๒.๔ การจัดกิจกรรมนันทนาการและการชะลอความเสื่อม		๒	๑	นักกายภาพบำบัด/นักกิจกรรมบำบัด/วิทยาศาสตร์การกีฬา/บุคลากรทางการแพทย์ และการสาธารณสุข
	๒.๕ การจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและปลอดภัย		๒	๐	บุคลากรทางการแพทย์ และการสาธารณสุข/และผู้มีความรู้เกี่ยวกับด้าน Universal Design
	๒.๖ การใช้ภูมิปัญญาไทยและการแพทย์ทางเลือก ในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ		๒	๐	ผู้มีใบประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทย ด้านเวชกรรมไทย/บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข
		๑๘	๑๒	๖	
๓. การดูแลผู้สูงอายุ	๓.๑ การดูแลส่วนบุคคล - การทำความสะอาดช่องปาก - การดูแลมือเท้า - การทำความสะอาดผม เล็บ ตา หู และจมูก - การอาบน้ำ เช็ดตัว และการแต่งตัว	๔๑	๑	๒	บุคลากรทางการแพทย์ และการสาธารณสุข
	๓.๒ การคัดกรองเบื้องต้น (สมองเสื่อม/ภาวะซึมเศร้า/ภาวะโภชนาการ/ADL/IADL/ST&๙Q/TGDS)/ความเสี่ยงต่อการหกล้ม		๓	๓	บุคลากรทางการแพทย์ และการสาธารณสุข
	๓.๓ การวัดสัญญาณชีพและการบันทึกอาการ		๑	๒	บุคลากรทางการแพทย์ และการสาธารณสุข
	๓.๔ การฟื้นฟูสมรรถภาพและกิจกรรมทางกาย		๒	๒	นักกายภาพบำบัด/บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข
	๓.๕ การเคลื่อนย้ายผู้สูงอายุและการใช้อุปกรณ์ช่วยเดิน		๒	๒	นักกายภาพบำบัด/นักกายอุปกรณ์/บุคลากรทางการแพทย์ และการสาธารณสุข
	๓.๖ หลักการใช้ยา และการบริหารยาที่ถูกต้อง		๒	๐	เภสัชกร/บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวน (ชั่วโมง)	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมง)	ผู้สอน
	๓.๗ การป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อ และการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19		๓	๐	บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข
	๓.๘ การฝึกพัฒนาศักยภาพสมอง		๑	๒	บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข
	๓.๙ การดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง - การดูแลระบบทางเดินอาหาร (การเตรียมอาหาร การให้อาหารทางสายยาง) - การดูแลทางเดินหายใจ (การให้ออกซิเจน การพ่นยา การเคาะปอด การดูดเสมหะ) - การดูแลระบบขับถ่าย (การดูแลสายสวน ปัสสาวะ Colostomy Cystostomy) - การดูแลป้องกันแผลกดทับ การดูแลแผลผ่าตัด - การจัดทำ เปลี่ยนท่า ทำนั้ง ทำนอน การพลิกตะแคงตัว		๓	๔	บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข
	๓.๑๐ การดูแลแบบประคับประคองและการดูแลผู้สูงอายุระยะท้าย/พินัยกรรมชีวิต/การบริหารจัดการหลังการเสียชีวิต/การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายเชิงพุทธบูรณาการ		๓	๓	บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข
		๔๑	๒๑	๒๐	
๔. การประเมินภาวะวิกฤตการช่วยชีวิตการปฐมพยาบาลและการส่งต่อ	๔.๑ การดูแลอุบัติเหตุที่พบบ่อย (ฟกช้ำ แผลถลอก แผลไฟไหม้ มีดบาด สัตว์กัดต่อย)	๑๖	๘	๘	บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข
	๔.๒ การประเมินภาวะวิกฤต				
	๔.๓ การช่วยชีวิตการใช้เครื่องกระตุ้นหัวใจอัตโนมัติ (AED)				
	๔.๔ การห้ามเลือด				
	๔.๕ การปฐมพยาบาลเมื่อกระดูกหักก่อนส่งต่อ				
	๔.๖ การส่งต่อและขอรับคำปรึกษาแหล่งให้ความช่วยเหลือ (แหล่งเบอร์ที่ควรรู้)				
		๑๖	๘	๘	
๕. ปัญหาสุขภาพที่พบบ่อยและกลุ่มอาการผู้สูงอายุ	๕.๑ โรคเรื้อรังที่พบบ่อย	๑๕	๓	๑	บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข
	๕.๒ กลุ่มอาการผู้สูงอายุ - Immobility - Instability - Intellectual Impairment - Incontinence - latrogenesis		๖	๒	

หมวดวิชา	คำอธิบาย	จำนวน (ชั่วโมง)	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ภาคปฏิบัติ (ชั่วโมง)	ผู้สอน
	๕.๓ ปัญหาทางจิตเวชที่พบบ่อย (รวมถึง การจัดการปัญหาพฤติกรรมและอารมณ์ใน ผู้ป่วยสมองเสื่อม/BPSD/พิษสุราเรื้อรัง)		๒	๑	บุคลากรทาง การแพทย์และ การสาธารณสุข
		๑๕	๑๑	๔	
๖. แนวคิด เกี่ยวกับการดูแล ผู้ให้บริการ	๖.๑ การจัดการความเครียดของผู้ให้บริการ (การหมุนเวียนผู้ให้บริการ/การป้องกันการ กระทำความรุนแรงในสถานประกอบการ)	๓	๑	๐	บุคลากรทาง การแพทย์และ การสาธารณสุข
	๖.๒ การดูแลตนเองของผู้ให้บริการ		๑	๐	
	๖.๓ บทบาทผู้ให้บริการ		๑	๐	
		๓	๓	๐	
๗. กฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> - พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อ สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙ - กฎกระทรวงกิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือ ผู้มีภาวะพึ่งพิง - การยื่นขออนุญาตเปิดกิจการฯ ขอรับใบ ผู้ดำเนินการและขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการ - หลักสูตรด้านการบริการเพื่อสุขภาพ 	๓	๓	๐	นิติกร/บุคลากรทาง การแพทย์และ การสาธารณสุข
		๓	๓	๐	
๘. จรรยาบรรณ ในการประกอบ ธุรกิจ		๑	๑	๐	นิติกร/บุคลากรทาง การแพทย์และ การสาธารณสุข
		๑	๑	๐	
๙. การบริหาร จัดการธุรกิจ บริการสุขภาพ	๙.๑ การเป็นผู้ประกอบการในธุรกิจบริการ สุขภาพ	๒๓	๒	๐	ผู้เชี่ยวชาญและ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านธุรกิจ บริการสุขภาพ
	๙.๒ การบริหารจัดการในธุรกิจบริการ สุขภาพ		๔	๓	
	๙.๓ การวางแผนการตลาดในธุรกิจบริการ สุขภาพ		๓	๒	
	๙.๔ สารสนเทศและนวัตกรรม		๒	๒	
	๙.๕ การจัดการด้านงบประมาณและ การเงิน		๓	๒	
		๒๓	๑๔	๙	
๑๐. การบันทึก และการรายงาน ด้านสุขภาพ	๑๐.๑ การอ่านผลการตรวจ ทางห้องปฏิบัติการ	๓	๑	๒	บุคลากรทาง การแพทย์และ การสาธารณสุข
	๑๐.๒ การบันทึกและการรายงาน ด้านสุขภาพ				
		๓	๑	๒	
รวมทั้งสิ้น		๑๓๐	๘๑	๔๙	